

Verbeelding vlamt op door vrijheid

door René van Peer
kunst@ed.nl

STORIONI FESTIVAL

EEN lyrisch, verhalend werk. Met verrassingen. Dat is het werk *Bridge* van de jonge Oekraïense componist Maxim Shalygin. Het gaat tijdens het komende Storioni Festival in première. De keuze voor Shalygin is het resultaat van een eerste samenwerking met Gaudeamus, de Nederlandse organisatie voor eigentijdse muziek.

Vraag Maxim Shalygin (1985) waarom hij zijn compositie voor het Storioni Festival *Bridge* genoemd heeft, en hij heeft daar niet zo gauw een antwoord op. „Het is als vragen waar muziek vandaan komt”, zegt hij. „Dat weet ik vaak ook niet. Ik zou kunnen zeggen dat je bij het luisteren in een andere wereld terecht komt, maar dat geldt voor zo veel muziek van na 1900. Maar wat ik in dit stuk beoog, is dat de tijd gaandeweg steeds meer lijkt te vertragen, en bijna stil komt te staan. Aan het slot zit een verrassing. Daar ga ik verder niets over zeggen. Die moeten de mensen gewoon zelf meemaken, maar ik ben er erg tevreden over.” Shalygin heeft het druk. Hij heeft *Bridge* al enkele maanden geleden ingeleverd bij het festival, en werkt nu aan muziek bij een ballet voor zestig dansers dat meer dan een uur duurt. Over een paar weken moet het af zijn.

Waar andere componisten onmiddellijk in een kramp zouden schieten, blijft hij er laconiek onder. Componeren is vanzelfsprekend voor hem, al vanaf jonge leeftijd. „Op mijn zesde begon ik bajan te spelen, de Russische accordeon. Daar is niet zo verschrikkelijk veel muziek voor geschreven, en wat er is, vond ik zelf al heel snel saai. Ik herinner me dat ik op een stuk moest oefenen. Het was zó vervelend dat ik maar ging improvise-

ren. Toen de leraar na een uur terugkwam, was ik daar nog steeds mee bezig. Dat was wat ik leuk vond. Ik ontdekte hoe fijn het was om zelf muziek te maken. Ik speel overigens nog steeds bajan, en ik schrijf er nu ook voor.”

Na compositiestudies in Sint Petersburg en Kiev, de hoofdstad van Oekraïne, vertrok Shalygin naar Den Haag om daar aan het Koninklijk Conservatorium verder te studeren bij Cornelis de Bondt en Diderik Wagenaar. Hij voelde zich vooral aangesproken door het open en internationale karakter van het instituut.

„In Rusland en Oekraïne zijn de opleidingen veel meer gebonden aan conventies. In Den Haag is van alles mogelijk, ook al doordat je toegang hebt tot de meest bijzondere instrumenten. In Sint Petersburg was het al vrijwel onmogelijk om aan barokinstrumenten te komen. Hier kan ik werken met steel drums en gongs uit Thailand. Dat is fantastisch - in één gong kun je meer dan tien klanken ontdekken.”

„Je krijgt op die manier vanzelf idee-

Het komende
Storioni Festival
wordt geopend met
een première.
Van de jonge
Oekraïense
componist Maxim
Shalygin wordt
Bridge gespeeld:
een werk waarin de
tijd bijna stil komt
te staan.

ën voor muziek, voor ongebruikelijke bezettingen. Zo heb ik een concert geschreven voor viool en vijf percussie-

nisten. Je krijgt een ongelooflijk rijk spectrum aan klanken. De vrijheid die je hier hebt doet je verbeeldingskracht hoog opvlammen.”

Zijn Oekraïense achtergrond is nog steeds bepalend voor de muziek die hij schrijft, vol betoverende lyriek en prachtige samenklanken. Shalygin voelt zich geïnspireerd door de volksmuziek uit zijn vaderland. „De mensen blijven die liederen zingen. Er

Over bajan spelen: „Het was zó vervelend dat ik maar ging improviseren. Toen de leraar na een uur terugkwam, was ik daar nog steeds mee bezig. Dát was wat ik leuk vond.”

zijn veel verschillende stijlen, vaak met indringende akkoorden en mooie melodielijnen. Ik heb me daar in verdiept, en dat neem ik mee in wat ik zelf maak. En ik durf emotioneel te zijn in mijn muziek.”

Het zijn karakteristieken waardoor de muziek van Shalygin aansluit bij het festival, aldus violist Wouter Vossen van het Storioni Trio. „Het mag best moeilijke muziek zijn”, zegt hij.

„Dat is muziek van Beethoven en Sjostakovitsj soms ook. Maar het moet staan voor iets waar wij voeling mee hebben. Het verhaal dat de componist vertelt mag best complex zijn, als we ons maar aangesproken voelen in de lyriek en de melodievorming, in de manier waarop het verteld wordt.” „De oudere werken van Shalygin die we samen met Frank Veensstra beluisterd hebben, gaven ons het vertrouwen dat hij met een goed en mooi stuk zou komen. Het blijft een stap in het ongewisse. Maar ik heb de partituur doorgenomen, en het ziet er heel spannend en verrassend uit.”

Storioni Festival. Concert met muziek van Beethoven, Haydn, Poulenc, Rossini en Shalygin (première).

Woensdag 22 januari in de Scalazaal, Helmond. Aanvang 20.15 uur.

